

maakt ruimte voor onderwijs

MODULEHANDLEIDING WOORDKENNIS NT2-5

Inleiding	2
Doelgroep	2
Rubriekenoverzicht	3
De rubrieken toegelicht	6
Achtergrondinformatie	7
Achtergrond van Woordkennis NT2	7
Corpus	7
Semantiseren, consolideren, controleren	7

Inleiding

Numo is een online leermiddel waarmee leerlingen de basisvaardigheden van Nederlands, rekenen/wiskunde, Engels en Duits adaptief kunnen oefenen tot ze het beoogde niveau hebben bereikt.

Adaptief betekent dat het programma zich automatisch aanpast aan het oefengedrag van leerlingen. Is een leerling goed in een vaardigheid, dan gaat hij er met sprongen doorheen. Bij onderdelen waarmee hij moeite heeft, staat het programma langer stil. De leerling krijgt dan extra oefeningen en meer feedback.

Numo kan teruggrijpen op oefenstof van groep 6 van de basisschool. Een leerling die uitblinkt in een vaardigheid, kan doorgaan met oefenen tot 3F- of zelfs 4F-niveau. Dat is de grote kracht van adaptieve software!

Doordat leerlingen met Numo de basisvaardigheden eigen maken, heb jij als docent meer tijd voor andere, leuke dingen, zoals individuele begeleiding, thema-opdrachten, interactieve werkvormen, oefenen met schrijfvaardigheid, projecten rondom rekenen, debatteren en literatuur.

Doelgroep

Woordkennis NT2 (3-5) is bedoeld voor anderstalige leerlingen in het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie. Woordkennis NT2-5 is bedoeld voor leerlingen die het Nederlands al behoorlijk goed beheersen, maar hun woordenschat nog wat verder willen uitbreiden. De woorden van Woordkennis NT2-5 gaan over moeilijkere of abstractere onderwerpen (economie, sociale zaken, geest/moraal). Vaak moet uit twee woorden die erg op elkaar lijken het juiste worden gekozen. De woorden horen soms tot bepaalde registers (platte taal, formele taal). Veel uitdrukkingen worden hier voor het eerst geleerd en bevestigd. De module behandelt minder frequente woorden die verdeeld zijn over de volgende (meer abstracte) thema's: techniek, handel en economie, sociale zaken, bestuur, criminaliteit, geest/moraal, gevoel/oordeel, waarneming en cognitie.

Rubriekenoverzicht (*) betekent: geluid onmisbaar.

Rubriek	Oefening	Type opgaven
Sprongtoetsen	1. Rubriek A t/m D 2. Rubriek E t/m I 3. Rubriek A t/m I	Meerkeuze Meerkeuze Meerkeuze
A. Economie	1 Economie	Meerkeuze
	2 Air France - KLM	Plaats woord
	3 Deftige brief	Wijs aan in tekst
	4 Deftig of niet deftig	Rijen
	5 Combinaties	Koppelpuzzel
	6 Synoniemen economie	Koppels
	7 Economische woorden	Meerkeuze
B. Maatschappij	1 Sociale zaken	Meerkeuze
	2 Bij de sociale dienst	Meerkeuze
	3 ING-woorden (*)	Plaatje verklaren
	4 Welk woord hoort er niet bij?	Meerkeuze
	5 De scheiding	Plaats woord
	6 De auto aan banden	Plaats woord
	7 Dezelfde plaatjes (*)	Memory
	8 Omschrijvingen	Koppels
	9 Maatschappijwoorden	Meerkeuze
C. Bestuur	1 Leiders	Plaatje klikken
	2 Bedrijf en bestuur	Meerkeuze
	3 Wie heeft daar de leiding?	Koppelpuzzel
	4 Dezelfde plaatjes (*)	Memory
	5 Engelse woorden	Koppels
	6 Franse woorden	Koppelpuzzel
	7 De vergadering	Plaats woord
	8 Vervolg koppelen	Koppels
	9 Woorden over bestuur en leidinggeven	Meerkeuze

D. Criminaliteit	1 Criminaliteit	Meerkeuze
	2 Crimineel gedrag	Koppels
	3 Wetsuitdrukkingen	Koppels
	4 Schuldig of niet	Rijen
	5 Plat Amsterdams	Koppels
	6 Moord en doodslag	Plaats woord
	7 Omschrijvingen	Koppels
	8 Woorden over criminaliteit	Meerkeuze
E. Techniek	1 Kantoortechniek (*)	Plaatje verklaren
	2 Doe-het-zelfapparaten	Plaatje klikken
	3 Samenstellingen stap voor stap	Open vraag
	4 De compressor	Plaats woord
	5 Elektriciteit	Plaats woord
	6 Dezelfde plaatjes (*)	Memory
	7 Synoniemen	Koppelpuzzel
	8 Omschrijvingen	Koppels
	9 Technische woorden	Meerkeuze
F. Geest	1 Symbolen	Plaatje klikken
	2 Over geest en moraal	Meerkeuze
	3 Afwijkende betekenis	Wijs aan in zin
	4 Synoniemen	Koppelpuzzel
	5 Uitdrukkingen over moraal	Koppels
	6 Dezelfde symbolen (*)	Memory
	7 Omschrijvingen	Koppels
	8 Woorden over geest en moraal	Meerkeuze
G. Gevoel	1 Gevoelens (*)	Plaatje verklaren
	2 Uitdrukkingen over gevoel	Meerkeuze
	3 Gevoel en uitdrukking	Koppels
	4 Typeringen	Koppels

	5 Sterrenbeeld	Plaats woord
	6 Afwijkende betekenis	Wijs aan in zin
	7 Gevoelsuitdrukkingen	Meerkeuze
	8 Omschrijvingen	Koppels
	9 Gevoelswoorden	Meerkeuze
H. Waarneming	1 Schilderijen kijken	Meerkeuze
	2 Zien of horen	Rijen
	3 Ruiken of voelen	Rijen
	4 Woorden aanvullen	Plaats woord
	5 Woorddelen en woorden	Koppels
	6 Over kleur	Plaats woord
	7 Omschrijvingen	Koppels
	8 Waarnemingswoorden	Meerkeuze
I. Cognitie	1 Over redeneren	Meerkeuze
	2 Betekenis in zin	Meerkeuze
	3 Voegwoord invullen	Open vraag
	4 Verkeerde voegwoorden	Wijs aan in tekst
	5 Synoniem of niet	Rijen
	6 Werkwoord en uitdrukking	Koppels
	7 Omschrijvingen	Koppels
	8 Argumentatiewoorden	Meerkeuze

De rubrieken toegelicht

Zoals gebruikelijk in Numo is bij Woordkennis NT2-5 uitgegaan van een aantal basisrubrieken. In dit geval zijn die verdeeld naar vaak voorkomende thema's in lesmateriaal voor leerlingen met een migratieachtergrond en naar thema's van krantenartikelen. Alle Woordkennis NT2-modules samen omvatten de woorden die nodig zijn om over deze thema's te kunnen communiceren.

Woordkennis NT2-5 is rond de volgende thema's opgebouwd (voorbeeldwoorden tussen haakjes):

- economie (zwart werk)
- maatschappij (alimentatie)
- bestuur (op non-actief)
- criminaliteit (cyber crime)
- techniek (comprimeren)
- geest (sceptis)
- gevoel (het onderspit delven)
- waarneming (exterieur)
- cognitie (op het verkeerde been zetten)

Achtergrondinformatie

Achtergrond van Woordkennis NT2

Woordkennis NT2 (3-5) is bedoeld om de woordenschat te vergroten van anderstalige leerlingen in het voortgezet onderwijs, het volwassenenonderwijs en de basiseducatie. De modules sluiten globaal aan bij de niveaus die het Cito onderscheidt bij de Instaptoets Anderstalige Volwassenen. Welke moedertaal de leerling spreekt, is voor het gebruik van het programma niet van belang. Elk van de drie Woordkennis-modules bestaat uit een groot aantal oefeningen en drie diagnostische en evaluerende toetsen. De programma's sluiten op elkaar aan en kunnen na elkaar doorgewerkt worden. De modules zijn geschikt voor groepen waarbij niveauverschillen bestaan op het gebied van woordkennis.

Corpus

In eerste instantie is bij de vaststelling van het corpus voor de oefenbestanden van de modules Woordkennis NT2 uitgegaan van de lijst van de 1200 meest gebruikte Nederlandse woorden (de lijst van Uit den Boogaart). In niveau 3 komen vaak woorden uit deze lijst voor, in niveau 4 wat minder en in 5 nog minder. In elk niveau zijn ook veel woorden opgenomen die niet op de lijst staan. Deskundigen zijn het erover eens dat met de 100 meest gebruikte woorden al 50% van een doorsneetekst bestreken wordt en met 2000 woorden halen we zelfs 80%. Sommige autoriteiten op het gebied van de vocabulaireverwerving komen zelfs tot nog hogere dekkingspercentages (Sciarone).

De moeilijkheid van woorden is niet voor iedereen gelijk omdat deze onder meer afhankelijk is van ervaring en leerbaarheid. Toch moest hier een indeling gemaakt worden in drie niveaus. Een van de factoren die daar een rol bij heeft gespeeld is het al dan niet vaak voorkomen van een woord. Verder is ervan uitgegaan dat woorden moeilijker worden naarmate ze: abstracter zijn; formeler zijn; langer zijn; vervoegd of verbogen zijn; samengesteld zijn; figuurlijk gebruikt zijn; onderdeel van een (idiomatische) uitdrukking zijn; horen in een bepaald (sociaal) register en als ze over dingen gaan die in de beleving verder weg liggen. Zo is de selectie van woorden tot stand gekomen.

Semantiseren, consolideren, controleren

Een didactische basisregel is dat het leren van woorden nooit in één keer gebeurt (Verhallen & Verhallen, 1994). Op de eerste plaats moet kennisgemaakt worden met de betekenis van nieuwe woorden (semantiseren). Dat kan gebeuren door de betekenis van die woorden uit te leggen. In Numo is echter gekozen voor een meer actieve kennismaking. De leerlingen zien plaatjes en moeten zelf uitvinden welk woord bij elk plaatje hoort. Trial en error dus. Dat kan omdat een deel van de woorden in veel gevallen al bekend is. Vervolgens moet voldoende geoefend worden om ervoor te zorgen dat zij die betekenis ook onthouden (consolideren). Tot slot moet worden nagegaan of leerlingen de betekenis werkelijk kennen (controleren). De rubrieken (thema's) van Woordkennis NT2 (3-5) zijn opgebouwd volgens deze drieslag van semantiseren, consolideren en controleren.